

Asiakaskysymykset

Lasse Forsgren, veroasiantuntija

Yrityksiä raportoitaessa huomioitavia asioita

- Käytännössä samat vaatimukset koskevat yksikkö- ja henkilötilejä
 - Syventävät ohjeet kohta **2.1 I jakso: Yleiset raportointivaatimukset**
- Muutamia huomioita yksikkötilien raportointiin liittyen:
 - mikäli asiakas ilmoittaa itse annetulla todistuksella olevansa finanssilaitos, tulee **saada GIIN tunniste ja sen puuttuessa selvitys, miksi GIIN tunniste puuttuu**. Esimerkiksi finanssilaitokseksi itsensä luokitteleva asiakas selvittää, että se on EI raportoiva finanssilaitos (esim. keskuspankki tai julkisen vallan yksikkö) ja tästä syystä GIIN tunnistetta ei ole.
 - **jako aktiiviseen ja passiiviseen ei-finanssilaitokseen suoritettava huolellisesti**, jotta passiivisen ei-finanssilaitoksen kontrolloiva(t) henkilö(t) tulee raportoitua, kun kyseessä on ulkomaisen verotusmaan omaava kontrolloiva henkilö (passiivisella yksiköllä liikevaihdosta yli 50% tulee sijoituksista)
 - FATCAssa ei kuitenkaan tarvitse raportoida yhdysvaltalaista kontrolloivaa henkilöä, jos passiivinen ei-finanssiyksikkö on yhdysvaltalainen
 - **tekninen vuosi-ilmoitusohje** käsittelee raportointivaatimuksia

Enforcement activities, penalties

- Laki verotusmenettelystä 22 a §: raportointi- ja huolellisuusvelvoitteiden laiminlyönnistä määrättävä maksu
- Sivullisilmoittajan laiminlyöntimaksu verovuodelta 2022 löytyy vero.fi-sivuilta
 - Laiminlyönnin vuoksi ilmoittamatta jääneiden tai virheellisesti ilmoitettujen tietojen johdosta laiminlyöntimaksua voidaan määrätä. **Maksun suuruus riippuu tilien lukumäärästä sekä laiminlyönnistä itsestään** (jätetty tutkimatta tai ilmoittamatta, annettu myöhässä tai virheellisenä, annettu kehotuksesta tai selvityspyyntöön ei ole vastattu tai ilmoitusta ei anneta lainkaan tai nämä eivät ole ehtineet kv. tietojenvaihtoon).
 - Jos tiedonantovelvollinen on tiedonantovelvollisuuden täyttämiseksi tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta antanut olennaisesti väärän ilmoituksen, muun tiedon tai asiakirjan taikka ei ole lainkaan antanut ilmoitusta tai on **tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta laiminlyönyt olennaisesti muun verotusmenettelylain 3 luvun mukaisen velvoitteen** osittain tai kokonaan, laiminlyöntimaksun suuruus on **aina vähintään kaksinkertainen** yllä olevien taulukoiden maksuista ja **enintään 15 000 euron** suuruinen.

Miten toimia kun veronumeroa ei saada, asiakasta ei tavoiteta, veronumero on virheellinen tai oikea veronumero ei kelpaa

- Tämä tilanne voi koskea **aiempia tilejä tai olosuhteiden muutoksesta** johtuvaa tilannetta. Uusien tilien ollessa kyseessä tiliä ei saa avata ilman täydellistä itse annettua lomaketta, jolla näiden tietojen pitää olla.
- Kun aiemman tilin kohdalla (tai olosuhteiden muutoksen johdosta uuden tilin kohdalla) finanssilaitos ei näitä tietoja saa, on sen **dokumentoitava yhteydenotot asiakkaaseen sekä pyrittävä nämä saamaan asiakkaaltaan todistetusti**. Ilman tietojen päivittämistä finanssilaitoksen on **estettävä uusien tilien tai palveluiden avaaminen** tällaiselle asiakkaalle, kunnes tiedot on päivitetty.
- Huomioitava AML/KYC:n nojalla kerättävät ja ylläpidettävät tiedot (mm. HETU).
- Raportoitaessa voidaan seurata **vuosi-ilmoituksen ohjeita**, miten tällainen asiakas ilmoitetaan. Oleellista on se, että yhtiö voi luotettavasti selvittää tehdyt toimenpiteet näiden tietojen saamiseksi asiakkaaltaan.

Ukrainalaisten pakolaisten verotustietojen status. Pakolaisena tulleita ukrainalaisia asiakkaana, miten raportoidaan kun tiedot puutteellisia ja tietoja voi olla vaikea saada

- Lähtökohtaisesti näihin soveltuvat **samat huolellisuusvelvoitteet**, kuin muidenkin asiakkaiden kohdalla, mutta turvapaikanhakijoiden ja pakolaisten osalta itse annetulla todistuksella **ei välttämättä voida ilmoittaa kaikkia vaadittuja tietoja** eikä finanssilaitos kaikissa tilanteissa **pysty varmistamaan itse annetun todistuksen luotettavuutta** vaaditussa laajuudessa esimerkiksi siksi, ettei henkilöllä ole esittää tilinavauksen yhteydessä riittävää dokumentaatiota. **Peruspankkipalveluiden** tarjoamisen osalta finanssilaitos (esim. pankki) voi tällaisissa tilanteissa hyväksyä itse annetun todistuksen luotettavaksi. Finanssilaitos voi käsitellä turvapaikanhakijaa tai pakolaista Suomessa asuvana hänen näin ilmoittaessaan eikä tiliä tarvitse raportoida.
- Jos asiakkaalle tarjotaan **sijoitustoimintaan** liittyviä palveluita, tulee asiakas **aina tutkia ja tunnistaa** normaalien FATCA- ja CRS/DAC2 -vaatimusten mukaisesti

EU:n komission virkamiesten kuuluminen CRS-raportoitavaksi henkilöksi (osoite ulkomailla)

- Euroopan unionin virkamiesten, joihin sovelletaan pöytäkirjaa Euroopan unionin erioikeuksista ja vapauksista, on mainitun pöytäkirjan 13 artiklan mukaan **verotuksessa katsottava asuvan siinä valtiossa, jossa asuvia he olivat ryhtyessään unionin palvelukseen.** Näin Suomesta esimerkiksi Belgiaan siirtyvän virkamiehen kotimaana säilyy tällaisessa tapauksessa Suomi, eikä tämä kuulu raportoinnin piiriin.

Diplomaattien raportointi FATCA/CRS-raportilla

- Lähtökohtaisesti **raportointi tapahtuu pääsäännön mukaan** eli tilinhaltija raportoidaan siihen valtioon, mihin tämä on itse annetulla todistuksella **ilmoittanut olevansa verovelvollinen** (uusi tili) tai tunnusmerkkien perusteella (aiempi tili).
- Mikäli asiakas on antanut **luotettavan selvityksen** (esim. diplomaattipassilla), että hän on diplomaatti niin siinä tapauksessa häntä ei tarvitse raportoida ulkomaille.

YK:n työntekijöiden raportointi

- Tuloverolain 11.3 §:ssä on muutamia Suomen kansalaisen yleisen verovelvollisuuden määräytymistä koskevia poikkeuksia. Yhdistyneissä kansakunnissa, sen erityisjärjestöissä, Kansainvälisessä atomienergiajärjestössä tai kansainvälisessä kehitysyhteistyössä **ulkomailla palveleva Suomen kansalainen, joka välittömästi ennen tätä palvelusta koskevan palvelussopimuksen tekemistä asui Suomessa**, on lähtökohtaisesti Suomessa yleisesti verovelvollinen niin kauan kuin kyseisen palvelus kestää.
- Verovelvollisella on kuitenkin mahdollisuus näyttää, että hänellä ei ole olennaisia siteitä Suomeen. Eli Suomessa asunut lähtiessään tällaiseen YK:n tehtävään katsotaan myös Suomessa asuvaksi, eikä näin raportoitavaksi, **elleivät he ole vaatineet R-statusta ja osoittaneet, että olennaisia siteitä Suomeen ei ole**. Tämä lainkohta koskee siis vain statusta (Y tai R). Nämä YK:n tehtävissä toimivat voivat (toisin kuin EU-virkamiehet) olla kuitenkin verosopimuksen tarkoittamalla tavalla toisessa valtiossa asuvia, jos edellytykset täyttyvät ja he sitä vaativat. Myös sijoitusmaan lainsäädännöllä voi olla vaikutusta verotusmaahan.

Vaihto-opiskelijoiden raportointi Fatca/CRS

- Mikäli asiakas ilmoittaa itse annetulla todistuksella **ulkomaisen osoitteen ja verotusmaakseen Suomen**, on kyseessä ristiriita, joka on selvitettävä. Jos asiakas ilmoittaa olevansa opiskelijavaihdossa ulkomailla ja esittää opiskelijatodistuksen, voidaan itse annettua todistusta pitää luotettavana. Asiakasta ei tarvitse raportoida vuosi-ilmoituksella.
- Vastaavasti kun ulkomaalainen asiakas ilmoittaa **suomalaisen osoitteen, mutta ei Suomea verotusmaakseen**, on tämä ristiriita selvitettävä. Kun tämä esittää opiskelijatodistuksen vakuutuksena opiskelijavaihdossa olemisestaan, voidaan tämän antamaa itse annettua todistusta pitää luotettavana. Asiakas raportoidaan tämän ilmoittamaan verotusmaahan.
- Esimerkkejä itse annetun todistuksen luotettavuudesta

Miten raportoidaan kuolinpesät sekä niiden osakkaat?

- Infotilaisuuden aikana todettiin, että syventävät ohjeet ovat tällä hetkellä tulkinnanvaraisia ja tämän vuoksi tarvitaan täsmentävää ohjeistusta, joka julkaistaan lähitulevaisuudessa [vero.fi-sivustolla](https://vero.fi).

Lähiomaisen henkivakuutuskorvaus kuuluu perintöveron piiriin. Jos henkivakuutuskorvauksen edunsaaja on yleisesti verovelvollinen asuinvaltioonsa Yhdysvaltoihin tai CRS-raportoitavassa maassa, onko mahdollista, että korvaus tulee ilmoitetuksi sekä vakuutuskorvauksena (vakuutusyhtiön CRS-raportti) että perintönä (Suomessa toimitettu perintöverotus)?

- Tämä lienee toki mahdollista, mutta asiakas **tulee raportoida CRS- tai FATCA-raportilla** joka tapauksessa.

Täyttääkö seuraava kuvaus vaatimuksen itse annetusta todistuksesta: Asiakas kirjautuu verkkopankkitunnuksilla verkkopalveluun ja täyttää siellä verovelvollisuustiedot omassa kohdassaan. Tiedot tallentuvat järjestelmään. Tiedot ja niiden muutoshistoria on saatavilla ja ne voidaan ajaa erilliseen tiedostoon tarvittaessa. Tästä ei kuitenkaan muodostu sellaista dokumenttia, jossa näkyisi asiakkaan antamat tiedot ja se, että asiakas on antanut ne vahvasti tunnistautuneena verkkopankkitunnuksilla. Tieto vahvasta tunnistautumistavasta on kuitenkin saatavilla erikseen, jos sitä tarvitaan (verkkopalveluun ei edes pääse sisään ilman vahvaa sähköistä tunnistautumista). Eli järjestelmään ei jäisi sellaista dokumenttia, jossa olisi tarvittavat tiedot ja näiden yhteydessä tieto vahvasta sähköisestä tunnistaumisesta. Vai tuleeko näissä verkkopalvelutilanteissa aina muodostua erillinen tallennettava lomake, jossa näkyy sekä annetut tiedot että se, että asiakas on vahvasti tunnistautuneena antanut ko. tiedot?

- Suomessa itse annetulla todistuksella **ei ole täsmällistä muotovaatimusta**. Esimerkiksi uusien henkilötilien osalta **itse annettu todistus on luotettava vain**, jos tilinhaltija on allekirjoittanut tai muuten itse vahvistanut sen oikeellisuuden ja se sisältää tilinhaltijan:
 - nimen;
 - kotipaikan osoitteen;
 - asuinvaltio(t);
 - verotunnisteen kunkin raportoitavan valtion osalta; ja
 - syntymäajan; sekä
 - FATCAn osalta erikseen kysyttynä, onko tilinhaltija Yhdysvaltain kansalainen.
- Finanssilaitos **saa itse määritellä**, millaisella lomakkeella tai muulla tavalla se kerää vaadittavat tiedot, huomioiden kuitenkin kaikki Verohallinnon syventävissä FATCA- ja CRS/DAC2-ohjeissa esitetyt edellytykset.
- CRS/DAC2-ohjeen mukaan järjestelmän on pystyttävä toimittamaan Verohallinnon **pyynnöstä paperiversio** kaikista sähköisesti toimitetuista **itse annetuista todistuksista**.
- Riittävää on se, että esim. tarkastustilanteessa finanssilaitos voi näyttää järjestelmästäan **miten, milloin ja kuka IAT:n on antanut**.

Kuolinpesän käsittelystä tai nimenomaan niiden osakkaiden verotietojen käsittelystä, joita ei ole perustettu pankin asiakkaaksi. Poikkeako tilanne jos kuolinpesän varat lopetetaan toisessa pankissa olevalle vainajan tilille tai varat jaetaan omassa pankissa?

- Kuolinpesän varoja jaettaessa edunsaajat on **tunnistettava viimeistään siinä vaiheessa, kun pesän varat jaetaan tai kuolinpesän varoja käytetään.** Mikäli kuolinpesän varat siirretään vainajan toisessa finanssilaitoksessa olevalle tilille, on siirron saajana toimivan finanssilaitoksen tehtävä huolehtia siitä, että edunsaajat tunnistetaan ennen varojen jakoa tai käyttöä ja nämä raportoidaan asianmukaisesti.

Onko tulossa muutoksia siihen mitä yritysten edunsaajia raportoidaan?

- Tällä hetkellä ei ole tiedossa muutoksia kontrolloivien henkilöiden raportointiin liittyen.

Mikäli Yhdysvalloissa asunut ja aiemmin FATCA-raportilla raportoitu tilinhaltija muuttaa CRS osallistujamaahan jo raportoitavan vuoden puolella, mutta saa uuden kotimaansa verotunnuksen vasta seuraavan vuoden puolella, tuleeko kyseinen tilinhaltija raportoida vain FATCA raportilla, vaikka hän on jo muuttanut pois Yhdysvalloista? Ja sama kysymys myös tilanteeseen, jossa CRS-raportoitava tilinhaltija muuttaa Yhdysvaltoihin, mutta saa verotunnuksen vasta seuraavan vuoden puolella

- Kun finanssilaitos **tietää tai sillä on syy tietää uuden tilin tilinhaltijan olosuhteiden muuttuneen** siten, ettei aikaisemmin saatu itse annettu todistus tai muu tilinhaltijan osalta saatu asiakirjanäyttö ole enää luotettava, on finanssilaitoksen selvitettävä olosuhteiden muutos **seuraavan 90 kalenteripäivän aikana tai kalenterivuoden viimeiseen päivään (31.12)** mennessä, riippuen siitä, kumpi ajankohta on kyseisessä tapauksessa myöhäisempi.
- Luotettava itse annettu todistus sisältää myös asiakkaan verotunnisteen. Mikäli asiakas on muuttanut ulkomailla maasta toiseen, eikä ole vielä saanut uuden maan verotunnistetta, raportoidaan tämä molempiin maihin. **Verotunniste ei vaikuta siihen, mihin maahan raportoidaan.** Verotunnisteen puuttuessa asiakas raportoidaan vuosi-ilmoituksen teknisen ohjeen mukaisesti.
- Asiakkaan olosuhteissa tapahtuvien muutosten huomioiminen raportoinnissa

Verovelvollisuuden lakkaaminen (ehdot, toimenpiteet, lakkaamishetken määrittely, viimeinen raportointi)

- Ilmoitusvelvollisuuden lakkaaminen voi käytännössä tapahtua esimerkiksi silloin, kun raportoivan finanssilaitoksen **toiminta muuttuu, eikä se enää hallinnoi asiakasvaroja**. Finanssilaitoksen on varmistettava, että tämän tiedot **poistetaan IRS:n rekisteristä** ja GIIN-tunnus lakkautetaan, jolloin myös FATCA-tili sulkeutuu. Lisäksi finanssilaitoksen on ilmoitettava toimintansa muutoksesta sekä **pyydettyä Verohallintoa lakkauttamaan CRS-tilinsä**.
- Mikäli **toiminta lakkaa, eivätkä tilit siirry**, ilmoitetaan lakkaamishetken tilanne (saldot) raportilla. **Tilien siirtyessä** toiselle finanssilaitokselle **lakkaava finanssilaitos antaa nollailmoituksen viimeiseltä raportointivuodelta**. Vuosi-ilmoituksen voi antaa myös lakkautetulla GIIN-tunnuksella.
- Vasta **lopettamisilmoitus Yritys- ja yhteisötietojärjestelmään (YTJ)** lopettaa asiakkuuden Verohallinnon järjestelmissä.
- Ilmoitusvelvollisuuden lakkaamishetkenä voidaan pitää edellä mainituissa tapauksissa tilien siirtoa toiselle finanssilaitokselle, tilien maksatusta asiakkaille tai varsinaisen liiketoiminnan lakkaamishetkeä.

Lasse Forsgren

Veroasiantuntija

Verohallinto

lasse.forsgren@vero.fi

